

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор Українсько-угорського
навчально-наукового інституту
/Шпеник О.О./
« 29 » червня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Вікова та педагогічна психологія»

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.08 Середня освіта (Фізика та астрономія)
Освітня програма	«Фізика. Інформатика» (мова навчання фахових дисциплін – угорська)
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом
	Денна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:
Загальна кількість годин – 90	2
Кількість модулів – 1	Семестр:
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,4 самостійної роботи студента – 2,5	3
	Лекції:
	28
	Практичні (семінарські):
	16
Вид підсумкового контролю: модульний контроль	Лабораторні:
	-
Форма підсумкового контролю: екзамен	Самостійна робота:
	46

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Концепція гуманітарної, демократичної освіти передбачає викладання дисциплін, спрямованих на глибоке вивчення місця і ролі людини в історії світової цивілізації, в складних історичних процесах. Розв'язання проблеми потребує спеціального вивчення комплексу психолого-педагогічних факторів, умов та шляхів оптимізації освітнього процесу, впровадження інноваційних технологій у педагогічну практику вищої школи. Навчальна дисципліна «**Вікова та педагогічна психологія**» передбачає дати майбутньому професіоналу теоретичні знання, сформувати відповідні уміння та навички, навчити вести ділові переговори, впливати на людей і людські спільноти, розуміти їхні наміри, бажання і цілі, «читати» за експресією обличчя емоції та почуття, які їх охоплюють. За сучасних умов глобальної, космічної за своїм масштабом творчої діяльності та поведінки людей інноваційні технології освітнього процесу дозволяють не тільки поглибити та інтенсифікувати когнітивну сферу особистості студента, а й гуманістично спрямувати, інтеріюзувати її за змістом, оптимальними компонентами та структурними елементами. Це зумовлено також особливим значенням формування самодостатньої особистості, розвинутої індивідуальності.

Метою курсу «**Вікова та педагогічна психологія**» є формування, розвиток та систематизація знань, умінь та навичок, психолого-педагогічної компетентності майбутніх фахівців у сфері міжособистісних, ділових та професійних стосунків; надати допомогу суб'єктам освітнього процесу у вищій школі у вивченні загальних закономірностей і механізмів психічної діяльності особистості, проблем її навчання і виховання як найвищої цінності суспільства.

Завдання курсу:

- Ознайомлення студентів із системою основних понять психології і педагогіки, з теорією і практикою зарубіжних та вітчизняних психологічних та педагогічних досліджень.
- Засвоєння основних теоретичних основ дисципліни, поглиблення та розширення психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців.
- Засвоєння принципів управління власною поведінкою та самовдосконалення, організації виховання і самовиховання.
- Засвоєння загальних та специфічних особливостей розвитку особистості, психолого-педагогічні умови її формування в соціокультурному просторі.
- Систематизація знань студентів про соціально-психологічну структуру особистості, її світогляд, позиції, установки та соціальні ролі.
- Формування власної програми самореалізації та осмислення характеристик соціально зрілої особистості, її професійної діяльності, інтелектуального та морального взірця.

Відповідно до освітньої програми «**Фізика. Інформатика**» (мова навчання фахових дисциплін – угорська), вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати спеціалізовані практичні завдання в освітній галузі, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах середньої освіти.

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної

області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

ЗК4. Здатність працювати в команді.

ЗК10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ФК1. Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.

ФК2. Володіння основами цілепокладання, планування та проектування процесу навчання учнів як на українській, так і на угорській мовами.

ФК3. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів.

ФК4. Здатність до пошуку ефективних шляхів мотивації дитини до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання).

ФК6. Здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їхньої культури в місцях компактного проживання угорськомовних нацменш.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни **«Вікова та педагогічна психологія»** є опанування таких навчальних дисциплін освітньої програми:

ОК.1 Історія та культура України.

ОК.3 Охорона праці та безпека життєдіяльності в професійній діяльності вчителя.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми **«Фізика. Інформатика» (мова навчання фахових дисциплін – угорська)**, вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (РН):

РН1. Знає основні історичні етапи розвитку предметної області.

РН2. Знає закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів, їхню психологію та специфіку сімейних стосунків.

РН4. Знає та розуміє особливості навчання різномірних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів в місцях компактного проживання угорськомовних громад.

РН8. Добирає і застосовує сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів і здійснює самоаналіз ефективності уроків.

РН9. Володіє формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.

РН10. Здатний проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, уміє виявляти булінг серед учнів та протидіяти йому, організовувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками як на українській, так і на угорській мовах.

РН11. Здатний цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності, діалогу й співробітництва як у українському, так і угорськомовному середовищі.

РН12. Усвідомлює цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни **«Вікова та педагогічна психологія»**:

РН1. Уміти застосовувати набуті знання з педагогіки та психології для ефективного вирішення особистих та професійних проблем.

PH2. Демонструвати неординарні підходи у розв'язанні практичних завдань, вміння логічно та креативно мислити, проявляти гнучкість у прийнятті рішень на основі логічних аргументів та перевірених фактів.

PH4. Вміє організувати освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів в місцях компактного проживання угорськомовних громад.

PH8. Вміє застосовувати сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів і здійснює самоаналіз ефективності уроків.

PH9. Сформував власну програму самореалізації та осмислити характеристики соціально зрілої особистості, її професійної діяльності.

PH10. Уміє виявляти булінг серед учнів та протидіяти йому, організувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками як на українській, так і на угорській мовах.

PH11. Вміє керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності, діалогу й співробітництва як у українському, так і угорськомовному середовищі.

PH12. Використовувати навички ефективного ділового спілкування та комунікативної взаємодії, мову невербальної комунікації.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни «Вікова та педагогічна психологія» є презентації на практичних (семінарських) заняттях результатів виконаних завдань та досліджень, виконання індивідуального завдання – презентації, виконання модульних контрольних робіт, екзамен.

Методи навчання: Словесні (розповідь, бесіда, лекція тощо), наочні (ілюстрація, демонстрація тощо), практичні (вправи, навчально-продуктивна діяльність тощо), репродуктивний метод, метод проблемного навчання, самостійна робота студентів, розв'язування задач/творчих завдань, інтерактивні методи навчання, презентації тощо.

Методи та форми дистанційного навчання: система Moodle; інтернетконференція Google Meet.

Технології навчання: інформаційно-комунікаційні, проєктні, інтерактивні, модульні, співробітництва.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усні презентації на практичних (семінарських) заняттях результатів виконаних завдань, письмове виконання індивідуального завдання – презентації.

Форма модульного контролю: письмова контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: екзамен.

Особливості використання засобів діагностики та контролю за умов дистанційного навчання

В умовах використання формату онлайн-навчання (дистанційного навчання) із застосуванням корпоративної мережі Google Meet названі засоби, методи і форми визначаються за домовленістю зі студентським колективом і в залежності від зручного виду взаємодії, застосовуються з допомогою існуючих функцій групових чатів та відео-конференцій. Для ефективного засвоєння тематики є можливість демонстрації необхідних матеріалів на робочому столі комп'ютерного технічного засобу під час занять.

Зокрема, у разі потреби, під час онлайн-заняття можна надати доступ до свого екрану, щоб показати презентації або іншу тематичну інформацію на робочому столі.

Планування лекційних занять, практичних занять, модульних контрольних робіт, а також підсумкова перевірка знань у формі екзамену здійснюється заздалегідь за допомогою прив'язки до гугл-календаря. Синхронізація запланованих заходів виконується автоматично на всіх зручних для їх проведення пристроях.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне оцінювання та самостійна робота									Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	I3	50	100
3	4	4	3	4	4	4	4	20		

T1, T2 ... – теми, I3 – індивідуальне завдання

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	5	30
Виконання індивідуального завдання – презентації	1	20
Модульна контрольна робота	1	50
Разом	10	100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Після виконання програми змістового модулю у визначений деканатом термін здійснюється поточний модульний контроль у вигляді письмової роботи, який оцінюється у межах від 1 до 50 балів.

Модульна робота (max. – 50 б.)

- 1) Теоретичні завдання: дайте відповідь на 2 питання (2x15б. = max. – 30 б.).
- 2) Тестові завдання: (20x1б. = max. – 20 б.).

50 балів (оцінка «відмінно») – студент виконав запропонований йому варіант завдання у повному обсязі і виявив при цьому:

- глибокі та повні знання матеріалу дисципліни;
- вільне володіння науковою термінологією;
- творчу самостійність;
- високу культуру оформлення знань та відповідний рівень умінь і навичок.

40 балів (оцінка «добре») – студент виконав запропонований йому варіант завдання у повному обсязі, дав вичерпну відповідь на усі питання, проявив творчу

самостійність, добре орієнтується у сучасних проблемах основ педагогіки, продемонстрував високу культуру оформлення знань, належний рівень умінь та навичок, але в роботі наявні окремі несуттєві помилки. Ставиться за виконання 75 % усіх завдань.

30 балів (оцінка «задовільно») – студент проявив задовільні знання матеріалу, але допустив при цьому окремі грубі фактичні помилки та неточності, а культура оформлення знань та рівень його умінь і навичок ще недостатні. Правильно виконано більше 50% запропонованих завдань.

20 балів (оцінка «незадовільно») – студент не виявив достатніх фахових знань із предмета, не реалізував завдання через загальну слабку орієнтацію у програмовому матеріалі, а культура його мовлення й оформлення знань незадовільні. Завдань виконано менше ніж 50 %.

Якщо з об'єктивних причин студент не пройшов модульний контроль у визначений термін, то він має право за дозволом деканату пройти його протягом двох тижнів після виникнення заборгованості.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковим семестровим контролем з дисципліни «**Вікова та педагогічна психологія**» є екзамен, який проводиться в усній формі. Студент, який в результаті поточного оцінювання або підсумкового контролю за модулем отримав більше 60 балів, має право не складати іспит з дисципліни. У такому випадку в заліково-екзаменаційну відомість заноситься загальна підсумкова оцінка. Для покращення підсумкової оцінки з дисципліни складання іспиту є обов'язковим.

Студент, який в результаті підсумкового оцінювання отримав середнє арифметичне менше 60 балів зобов'язаний складати іспит з дисципліни. У разі, коли відповіді студента під час іспиту оцінені менш ніж 60 балів, він (вона) отримує незадовільну підсумкову оцінку.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Загальні основи психології

Тема 1. Вступ до дисципліни. Вікова психологія та педагогічна психологія як науки, їх роль і місце в підготовці фахівця

Становлення психології як науки. Рефлекторна природа психічного. Психіка і мозок. Локалізація психічних функцій. Психіка і свідомість. Рівні свідомості. Місце психології в системі наук. Основні напрями психології. Структура сучасної психології. Методи психології.

Тема 2. Психолого-педагогічна характеристика особистості

Психологічні основи діяльності людини. Сутність діяльності. Психологічна структура діяльності. Освоєння діяльності. Основні види діяльності. Спілкування. Сутність спілкування. Функції та структура спілкування. Спілкування як обмін інформацією. Спілкування як міжособистісна взаємодія. Спілкування як міжособистісне розуміння. Психологія особистості. Індивід, особистість, індивідуальність. Самосвідомість і Я-концепція особистості. Міжособистісні стосунки в групах.

Тема 3. Пізнавальна діяльність особистості: вікові та професійні особливості

Чуттєві форми пізнання дійсності. Увага. Відчуття. Сприймання. Раціональні форми освоєння дійсності. Пам'ять. Мислення. Уява. Емоції і почуття. Функції емоцій і почуттів у житті людини. Теорії емоцій. Основні якості і форми переживання почуттів. Основні емоційні стани. Воля. Воля і вольові дії людини. Структура вольової дії. Вольові якості особистості.

Тема 4. Індивідуально-психологічні особливості особистості

Темперамент. Сутність темпераменту. Історія розвитку вчення про темперамент. Типи вищої нервової діяльності і темперамент. Темперамент і стиль діяльності. Характер. Сутність і суспільна зумовленість характеру. Структура характеру. Типологія характеру. Здібності. Характеристика здібностей і проблема їх вимірювання. Види і структура здібностей. Обдарованість і талант.

Змістовий модуль 2. Вікова динаміка розвитку особистості

Тема 5. Вікова періодизація особистості

Критерії вікової періодизації розвитку особистості. Підходи до вікової періодизації психічного розвитку (за Г.С. Костюком, Д.І. Фельдштейном, Е.Еріксоном). Рівні та стадії морального розвитку дитини (за Л.Кольбергом). Вікова періодизація Л.С. Виготського, Д.Б.Ельконіна. Соціальна ситуація розвитку, провідна діяльність, психічні новоутворення. Кризові явища у психічному розвитку.

Тема 6. Емоційно-вольова сфера особистості: вікові та професійні особливості

Сутність, мета, завдання та структура процесу виховання. Самовиховання: суть, умови, етапи, прийоми. Перевиховання: функції, принципи, етапи. Зміст процесу виховання та його основні напрями (громадське, розумове, моральне, екологічне, статеве, правове, трудове, естетичне, фізичне виховання). Характеристика закономірностей виховання. Характеристика основних принципів виховання. Поняття про методи виховання. Класифікація методів виховання. Поняття прийому і засобу виховання. Умови оптимального вибору і ефективного застосування методів виховання. Поняття позакласної і позашкільної виховної роботи. Характеристика масових форм виховної роботи. Характеристика групових форм виховної роботи. Характеристика діяльності позашкільних навчально-виховних закладів.

Тема 7. Особливості психічного розвитку особистості в різні вікові періоди

Психологічні особливості розвитку дитини у ранньому віці Психологія пренатального розвитку. Вік немовляти. Характеристика фази новонародженості. Рефлекси та їх значення в житті людини. Передумови формування особистості у ранньому дитинстві. Криза 3-х років. Психічний розвиток та формування особистості у дошкільному віці Особливості фізичного та психічного розвитку дошкільника. Гра як провідна діяльність в дошкільному дитинстві. Психічний розвиток та формування особистості молодших школярів. Анатомо-фізіологічні особливості молодших школярів. Психологічна готовність дитини до школи (соціально-психологічна, інтелектуальна, мотиваційно-вольова готовність). Навчальна діяльність як провідна у молодшому шкільному віці, її особливості. Особливості психічного розвитку

особистості у підлітковому та юнацькому віці Підлітковий вік як перехідний від дитинства до дорослості. Анатомо- фізіологічна перебудова організму підлітка, її відображення в психологічних особливостях цього віку. Почуття дорослості як центральне психічне новоутворення підліткового віку. Формування особистості у юнацькому віці. Особливості самосвідомості та самооцінки юнаків та дівчат. Дружба і любов у юнацькому віці. Особливості психічного розвитку дорослої людини. Психологічні теорії розвитку особистості в дорослому віці. Загальна характеристика дорослості. Рання дорослість. Зрілий дорослий вік. Психосоціальний розвиток у дорослому віці. Особистість, сім'я та робота: контекст розвитку дорослої людини. Етапи професійного становлення та розвиток особистості. Кризові явища у психічному розвитку особистості. Особистість і старіння. Психосоціальний розвиток у літньому віці. Особливості інтелектуального та когнітивного розвитку людей літнього віку. Психологічні проблеми старості. Особистісні та соціальні проблеми літніх людей.

Тема 8. Технології, методи і засоби формування особистості у різні вікові періоди

Поняття про методи навчання та їх класифікацію. Загальні вимоги щодо оптимального поєднання методів навчання. Прийоми навчання. Засоби навчання. Форми організації навчального процесу. Основні існуючі форми організації навчального процесу (урок як основна форма, екскурсія, домашні завдання, самостійна робота, додаткові заняття, факультативи, практикуми, семінари, лекції та ін.), їх характеристика. Урок – основна форма організації навчання. Вимоги до сучасного уроку. Традиційна типологія уроків. Нетрадиційні уроки в школі. Домашня навчальна робота учнів.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин 90					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
Змістовий модуль 1. Загальні основи психології						
Тема 1. Вступ до дисципліни. Психологія як наука, їх роль і місце в підготовці фахівця	12	4	2			6
Тема 2. Психолого-педагогічна характеристика особистості	12	4	2			6
Тема 3. Пізнавальна діяльність та емоційно-вольова сфера особистості в умовах професійної діяльності	12	4	2			6
Тема 4. Психологія індивідуальності спеціаліста	10	2	2			4
Разом за модуль	44	14	8			22
Змістовий модуль 2. Вікова динаміка розвитку особистості						
Тема 5. Вікова періодизація	12	4	2			6
Тема 6. Особливості психічного розвитку особистості в різні вікові періоди	12	4	2			6
Тема 7. Виховання як процес становлення особистості у різні вікові періоди	12	2	2			6
Тема 8. Технології, методи і засоби формування особистості у різні вікові періоди	10	2	2			6
Модульна контрольна робота	2	2				
Разом за модуль	46	14	8			24
Разом за семестр	90	28	16			46

6.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Форма навчання: денна
1	Тема 1. Вступ до дисципліни. Психологія як наука, їх роль і місце в підготовці фахівця	2
2	Тема 2. Психолого-педагогічна характеристика особистості	2
3	Тема 3. Пізнавальна діяльність та емоційно-вольова сфера особистості в умовах професійної діяльності	2
4	Тема 4. Психологія індивідуальності спеціаліста	2
Змістовий модуль 2. Вікова динаміка розвитку особистості		
5	Тема 5. Вікова періодизація	2
6	Тема 6. Особливості психічного розвитку особистості в різні	2

	вікові періоди	
7	Тема 7. Виховання як процес становлення особистості у різні вікові періоди	2
8	Тема 8. Технології, методи і засоби формування особистості у різні вікові періоди	2
Разом		16

6.4. Самостійна робота

Самостійна робота здобувача вищої освіти передбачає опрацювання навчального матеріалу лекційних занять, підготовку до практичних (семінарських) занять, а також самостійне опрацювання додаткового навчального матеріалу до окремих модулів або тем у вільний від аудиторних занять час, виконання домашнього завдання, а саме:

№ з/п	Назва теми (завдання)	Форми звітності	Кількість годин
			Форма навчання: денна
Змістовий модуль 1. Загальні основи психології			
1.	Підготовка до лекційних занять	Конспект	2
2.	Підготовка до практичних (семінарських) занять	Конспект	4
3.	Підготовка до проміжного контролю	Модульна контрольна робота	8
4.	Виконання індивідуального завдання	Індивідуальне завдання – презентація	8
Всього:			22
Змістовий модуль 2. Вікова динаміка розвитку особистості			
1.	Підготовка до лекційних занять	Конспект	2
2.	Підготовка до практичних (семінарських) занять	Конспект	4
3.	Підготовка до проміжного контролю	Модульна контрольна робота	10
4.	Виконання індивідуального завдання	Індивідуальне завдання – презентація	8
Всього:			24
Разом:			46

6.5. Індивідуальні завдання

Підготуйте доповідь-презентацію на тему:

1. Педагогіка як наука, її роль у підготовці спеціаліста.
2. Предмет, завдання психології, її роль у діяльності фахівця.
3. Генезис педагогіки як науки, внесок вітчизняних учених в її розвиток.
4. Основні етапи становлення психології як науки.
5. Методи науково-педагогічних досліджень, їх роль у діяльності професіонала.
6. Структура психології, її зв'язок з іншими науками.

7. Методологічні принципи і методи психології.
8. Болонський процес: європейський вибір української вищої освіти.
9. Психіка як продукт еволюційного процесу.
10. Свідомість – вищий рівень розвитку психіки.
11. Зміст освіти та соціально-економічний рівень розвитку суспільства.
12. Загальна характеристика пізнавальних процесів.
13. Психічні стани: сутність, зміст, урахування в діяльності фахівця.
14. Дидактика: предмет, основні категорії.
15. Стрес: характеристика, шляхи запобігання у діяльності міжнародника.
16. Особистість: психологічний аспект сутності, змісту, рушійних сил.
17. Процес навчання: сутність, основні компоненти.
18. Структура особистості.
19. Закономірності, принципи навчання, їх місце у діяльності міжнародника.
20. Самосвідомість особистості: сутність, зміст, умови розвитку.
21. Темперамент: сутність, типи, вплив на трудову діяльність.
22. Методи навчання: класифікація, зміст, значення в діяльності фахівця.
23. Роль і місце знань про емоції та почуття в діяльності спеціаліста.
24. Воля як психічний процес: зміст, структура вольового акту.
25. Організаційні форми процесу навчання.
26. Спрямованість як провідний компонент у структурі особистості.
27. Діяльність – механізм життя.
28. Виховний процес: сутність, зміст, роль у діяльності міжнародника.
29. Методи виховання: класифікація, зміст, практичне використання в діяльності професіонала.
30. Пам'ять: зміст, умови продуктивності.
31. Організаційні форми процесу виховання: сутність, зміст, роль у діяльності міжнародника.
32. Характер: сутність, зміст, місце в структурі діяльності фахівця.
33. Роль соціальної групи, колективу в організації професійної діяльності.
34. Психолого-педагогічні особливості діяльності спеціаліста.
35. Уява — механізм творчості.
36. Типологія та основні риси характеру.
37. Роль емоційно-вольової сфери в діяльності професіонала.
38. Характерні риси та особливості трудової діяльності за фахом.
39. Роль і місце знань технології ефективного спілкування в діяльності міжнародника.
40. Вітчизняні теорії та концепції особистості.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: мультимедійна та інтерактивна дошки.

Обладнання: проєктор, ноутбук.

Програмне забезпечення: Google Meet, Moodle (Modular Object Oriented Digital Learning Environment), інтерактивні засоби (електронна пошта, комп'ютерні комунікації та відеоконференції).

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Попадич О. О. Педагогічні принципи конструювання інтегративних курсів у професійній підготовці майбутніх педагогів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*: збірник наукових праць. 2022 р., № 80, Т. 2. С. 15-19. URL:

- http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2022/80/part_2/2.pdf. (дата звернення: 27.05.2023).
2. Попадич О. О., Замрозевич-Шадріна С. Р. Психолого-педагогічні засади впровадження інтегративних курсів в освіті. «Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)»: журнал. 2022. № 1(6). 2022. С.307-317. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/index> (дата звернення: 27.05.2023).
3. Попадич О., Гаврилюк М., Кривошеєва О. Інтегративний підхід до формування професійних цінностей вчителя в умовах інтенсивного розвитку медіаосвіти. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Випуск № 47. Том 4. С.166-171. URL: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/47_2022/part_4/27.pdf (дата звернення: 27.05.2023).
4. Reshetnyak, V., Popadych, O., Korchakova, N., Shyshova, O., Shulzhenko, D., & Sichka, V. (2022). Innovations in Primary Education: Neuropsychological Aspect. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*, 13 (1), 173-187. URL: <https://doi.org/10.18662/brain/13.1/275> (дата звернення: 27.05.2023).
5. Nataliia Bakhmat, Olena Popadych, Larysa Derkach, Marianna Shvardak, Mykola Lukashchuk, Viktor Romanenko. Using Information Technologies to Train Today Teachers in the Educational Environment. *Revista Românească pentru Educație Multidimensională 2022, Volume 14, Issue 2, pages: 479-499*. URL: <https://doi.org/10.18662/rrem/14.2/591> (дата звернення: 27.05.2023).
6. Tetiana ZAPOROZHCHENKO, Olena FONARIUK, Olena POPADYCH, Snizhana KLIUIEVA, Nataliia ASHIKHMINA, Olha KANIBOLOTSKA. Distance Education on the Basis of Innovative Technologies. *Problems of the Primary School Teacher Training in Ukraine Revista Românească pentru Educație Multidimensională*. KVK; WorldCat; CrossRef; CrossCheck 2022, Volume 14, Issue 2, pages: 102-117. URL: <https://doi.org/10.18662/rrem/14.2/569> (дата звернення: 27.05.2023).
7. Варій М. Й. Психологія. «Центр учбової літератури», 2007. URL: <https://textbooks.net.ua/content/category/41/57/47/> (дата звернення: 27.05.2023).
8. Васянович Г. П. Основи психології : навчальний посібник. Київ : Педагогічна думка , 2012. 114 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/9961/1/Васянович%20%282%29.pdf> (дата звернення: 27.05.2023).
9. Жигло О. О. Конспект лекцій з курсу «Основи психології та педагогіки» (для студентів 5 курсу заочної форми навчання спеціальностей: 7.05070202 – «Електричні системи і комплекси транспортних засобів», 7.05070203 – «Електричний транспорт», 7.05070204 – «Електромеханічні системи автоматизації та електропривод»)/ О. О. Жигло; Харк. нац. ун-т. міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова; Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. URL: <http://eprints.kname.edu.ua/32686/1/174%20Л%20%20печ%202012%20ЛЕКЦІИ%20ПСИХОЛОГИЯ%20И%20ПЕДАГОГИКА.pdf> (дата звернення: 27.05.2023).
10. Зайченко І. В. Педагогіка: підручник. Київ : Видавництво Ліра-К, 2016. 608 с. URL: <https://lira-k.com.ua/preview/12225.pdf> (дата звернення: 27.05.2023).
11. Корольчук М. С., Крайнюк В. М., Марченко В. М. Психологія: схеми, опорні конспекти, методики: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За заг. ред. М. С. Корольчука. Київ : Ельга, Ніка-Центр, 2005. 320 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk682758.pdf> (дата звернення: 27.05.2023).
12. Максимюк С. П. Педагогіка : Навчальний посібник. Київ : Кондор, 2005. 667 с. URL: https://4vpup.org.ua/download/metod_prob/pedagogika.pdf (дата звернення: 27.05.2023).
13. Мацко Л. А. Основи психології та педагогіки: навчальний посібник для студентів заочної форми навчання. / Л. А. Мацко, М. Д. Прищак, В. Г. Годлевська. Вінниця: ВНТУ, 2009. 163 с. URL:

https://shron1.chtyvo.org.ua/Matsko_Larysa/Osnovy_psykholohii_ta_pedagogiky.pdf (дата звернення: 27.05.2023).

14. Мацко Л. А., Прищак М. Д. Основи психології та педагогіки: Навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2009. 158 с. URL: <http://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/9261/Основи%20психології%20та%20педагогіки.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення: 27.05.2023).

15. Степанов О. М., Фіцула М. М. Основи психології і педагогіки : навч. посіб.: 2 вид. Київ : Академвидав, 2006. 490 с. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/417343.pdf (дата звернення: 27.05.2023).

16. Ярошинська О. О. Загальні основи педагогіки. Навчально-методичний посібник. Умань: РВЦ «Софія». 2008. 152 с. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/421351.pdf (дата звернення: 27.05.2023).

Допоміжна література

17. Практикум з педагогіки. URL: http://eprints.zu.edu.ua/7574/1/Practic_pos.pdf (дата звернення: 27.05.2023).

18. Резван О. О. Практикум із психології : навч. посібник / О. О. Резван, Н. С. Моргунова, О. В. Кір'янова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. 157 с. URL: <http://eprints.kname.edu.ua/55297/1/2019%2045H%20печ%20Практикум.pdf> (дата звернення: 27.05.2023).

19. Токарева Н. М. Основи педагогічної психології: навчально-методичний посібник / Н. М. Токарева Кривий Ріг, 2013. 223 с. URL: <http://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/0564/1758/1/пед.пс.pdf> (дата звернення: 27.05.2023).

20. Klebanivska A., Tabachnyk I., Denyshchuk I., Shakhrai V. Influência psicológica e pedagógica no desenvolvimento holístico da personalidade da criança. *Laplage Em Revista*. 2021. № 7 (Extra-C). P. 528–537. URL: <https://doi.org/10.24115/S2446-622020217Extra-C1041p.528-537> (дата звернення: 27.05.2023).

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Електронний репозитарій ДВНЗ «Ужгородський національний університет». URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/university-it/dspace>. (дата звернення: 20.05.2023).

2. Наукова бібліотека ДВНЗ «Ужгородський національний університет». URL: <http://www.lib.uzhnu.edu.ua/> (дата звернення: 7.05.2023).

3. Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua> (дата звернення: 27.06.2023).

4. Педагогіка. URL: <https://pedagogika.at.ua> (дата звернення: 20.04.2023).

5. Словник-хрестоматія педагогічних понять. Загальні основи педагогіки, теорія виховання, дидактика, школознавство. URL: <https://ukreferat.com/chapters/pedagogika/slovnik-hrestomatiya-pedagogichnih-ponyat-zagalni-osnovi-pedagogiki-teoriya-vihovannya-didaktika-shkoloznavstvo.html> (дата звернення: 17.04.2023).

6. Українська педагогіка. URL: <http://ukped.com> (дата звернення: 17.05.2023).

Посилання на освітні платформи:

<https://www.youtube.com/watch?v=X3H7vfOz7no&t=5s> – психологія як наука

<https://www.youtube.com/watch?v=ruTuR6trMp0> – психіка та свідомість

<https://www.youtube.com/watch?v=ZPY1EoiXA80> – психологія особистості

https://www.youtube.com/watch?v=NcQtvd_OVKY – психологія мотивації та діяльності людини

<https://www.youtube.com/watch?v=TlcJuw8tBqE> Пізнавальні психічні процеси. Відчуття. Сприйняття. Увага.

<https://www.youtube.com/watch?v=a24YPiQFPBc> Темперамент, характер, здібності.

<https://www.youtube.com/watch?v=AAO4oXtS9i4> Розлади сприйняття

<https://www.youtube.com/watch?v=D-LPqbn0p8s> Емоційно-вольова сфера людини. Емоції. Воля. Психічні стани

<https://www.youtube.com/watch?v=17rG9EHzcLI> Емоції та Почуття розвиваюче відео для дітей

<https://www.youtube.com/watch?v=1ciLY8M23q4> – профілактика стресу

<https://www.youtube.com/watch?v=Zyx9rgnTCs4> – конфлікт

<https://www.youtube.com/watch?v=ySSneDd5nWE> – здібності та інтелект

<https://www.youtube.com/watch?v=X35TNk7qeSg> – вікова психологія

<https://www.youtube.com/watch?v=cT1EIgeysUQ> – видатні педагоги України

<https://www.youtube.com/watch?v=L6nTLiHDXAo> – навчання. Розумова діяльність людини

<https://www.youtube.com/watch?v=pzkbXEogeSY> – Монтесорі

<https://www.youtube.com/watch?v=emjfFoaaNso> – виховання. Від теорії до практики

<https://www.youtube.com/watch?v=TxDpdvnN7lo> – сучасні методи виховання

https://www.youtube.com/watch?v=EnZID-6b_OA – педагогіка та педагогічна майстерність

<https://www.youtube.com/watch?v=ibeNxHITORs> – стилі виховання

<https://www.youtube.com/watch?v=QDoAYyfQJJA> – виховання спартанців

<https://www.youtube.com/watch?v=I5xtMfFs2VQ> – філософія освіти. Віктор Огнев'юк.

<https://www.youtube.com/watch?v=0sbfpmGvG8M> – пам'ять, мислення, увага

<https://www.youtube.com/watch?v=uRv7X32QvCU> – сприймання часу

<https://www.youtube.com/watch?v=XVEqbX-H2is&t=13s> – пам'ять, мислення, увага

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами(Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)